

EPIDEMIJA MALIH BOGINJA U NIŠAVSKOM I TOPLIČKOM OKRUGU OD 2017. DO 2018. GODINE

Miodrag Stojanović^{1,2}, Nataša Rančić^{1,2}, Nikola Milenković³, Miodrag Perović²,
Ivana Janićijević², Marina Kostić², Mirko Ilić², Marko Stojanović², Marko Jovanović²,
Aleksandra Ignjatović^{1,2}, Marija Apostolović Anđelković^{1,2}

¹Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Niš, Srbija

²Institut za javno zdravlje Niš, Niš, Srbija

³Univerzitetski klinički centar Niš, Niš, Srbija

Kontakt: Nataša Rančić

Bulevar dr Zorana Đinđića 81, 18000 Niš, Srbija

E-mail: natasa.rancic@medfak.ni.ac.rs

Male boginje su pre uvođenja obavezne vakcinacije bile glavni uzrok umiranja dece mlađe od 5 godina.

Cilj rada bio je da prikaže epidemiološke i kliničke karakteristike obolelih u epidemiji malih boginja, koja je počela 23. novembra 2017. godine i trajala sve do 28. jula 2018. godine, na teritoriji Nišavskog i Topličkog okruga.

Primenjena je deskriptivna metoda, kojom su retrospektivno analizirani podaci od novembra 2017. godine do jula 2018. godine. Primenjena je definicija slučaja, koju je dala Komisija Evropske unije (EU) 2012. godine. U Institutu za javno zdravlje Niš, uzimana je krv za određivanje antitela i svi uzorci su slati u referentnu ustanovu Zavod za vakcine i serume "Torlak" u Beogradu, gde su testirani na prisustvo IGM i IgG antitela. Statistička analiza izvršena je u programskom paketu EPI INFO v7.2.2.6.

Od 23. novembra 2017. godine do 28. jula 2018. godine, ukupno je obolelo 1327 osoba (584 muškarca i 743 žene), a prosečan uzrast obolelih bio je 35 godina. Najviše obolelih bilo je iz dobne grupe od 30 do 39 godina, 510 osoba (38,4%), a najmanje iz dobne grupe od 15 do 19 godina, 34 osobe (2,6%). Deca mlađa od jedne godine bila su zastupljena sa 5,3%, a deca iz osnovnih škola sa 4,4%, u odnosu na ukupan broj obolelih. Više od jedne četvrtine obolelih nije bilo vakcinisano, 338 osoba (25,5%); samo su 37 (2,8%) bolesnika primili dve doze kombinovane vakcine protiv malih boginja, zauški i rubele (MMR), a 50 osoba (3,8%) vakcinisano je samo jednom dozom. Za 902 (68,0%) bolesnika vakcinalni status nije bio poznat. Komplikacije su zabeležene kod 962 osobe (72,5%) i najčešće su bile kod dece mlađe od jedne godine (92,9%) i kod dece predškolskog uzrasta (88,2%). Najčešće komplikacije bile su: malnutricija (kod 823 osobe, 62,0%), dijareja (kod 590 osoba, 44,5%), pneumonija (kod 122 osobe, 9,2%), a encefalitis je zabeležen samo kod jednog deteta. Smrt zbog komplikacija potvrđena je kod 4 bolesnika; svi su imali laboratorijsku potvrdu oboljenja, troje nije bilo vakcinisano, a jedno dete bilo je imunokompromitovano. Letalitet je iznosio 0,3 na 100 obolelih.

Mogući uzrok ove velike epidemije bili su nedovoljna imunizacija i mali obuhvat MMR vakcinom osetljive populacije. Zabeležena su 4 smrti ishoda kod obolelih. Nadzor nad imunizacijom, visok vakcinalni obuhvat osetljive populacije, kao i efikasnost MMR vakcine, osnovni su preduslovi za prevenciju malih boginja.

Acta Medica Medianae 2021;60(2):35-43.

Ključne reči: male boginje, epidemija, vakcinalni status, vakcinalni obuhvat, komplikacije